

Bartłomiej Sokołowski

Muzeum Niepodległości w Warszawie

ORCID: 0000-0002-6005-1024

Obraz II wojny światowej w świetle artykułów publikowanych na łamach czasopisma naukowego „Niepodległość i Pamięć”¹

Muzeum Niepodległości w Warszawie, w ramach realizowania swojej misji, prowadzi szeroką działalność edytorską. Owocem tej pracy są wydawane katalogi wystaw, monografie, albumy, w których prezentowane są reprodukcje artystów tworzących dzieła z dziedziny malarstwa historycznego. Oprócz wyżej wymienionych publikacji, Muzeum Niepodległości kwartalnie wydaje dwa czasopisma naukowe: „Kwartalnik Kresowy” oraz „Niepodległość i Pamięć”.

W niniejszym artykule przedmiotem analizy będą teksty poświęcone tematyce II wojny światowej. Skupię się na przedstawieniu w syntetycznym skrócie idei czasopisma, a także treści publikowanych na jego łamach. Czasopismo naukowe „Niepodległość i Pamięć”² (ISSN 1427-1443)

¹ Artykuł stanowi rozszerzoną wersję referatu wygłoszonego podczas konferencji „Polski wkład w zwycięstwo w II wojnie światowej”, organizowanej przez Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego 9 maja 2025 r.

² Archiwalne numery czasopisma „Niepodległość i Pamięć” znajdują się na stronie internetowej, <https://niepodlegloscpamiec.pl/> [dostęp: 25.04.2025], a także w regionalnej bibliotece cyfrowej Mazowiecka Biblioteka Cyfrowa, <https://mbc.cyfrowemazowsze.pl/dlibra/results?q=Niepodleg%C5%82o%C5%9B%C4%87+i+Pami%C4%99%C4%87&action=SimpleSearchAction&type=-6&p=0> [dostęp: 25.04.2025]. Wszystkie wydane numery tego periodyku zostały opublikowane w bazie danych prowadzonej przez Muzeum Historii Polski, która gromadzi treści znajdujące się w polskich czasopismach naukowych, <https://bazhum.muzhp.pl/journals/646/issues/52361> [dostęp: 25.04.2025].

jest wydawane nieprzerwanie od 1994 roku. Przez ponad 30 lat funkcjonowania tego wydawnictwa periodycznego, udało się zrealizować do tej pory 90 numerów. W *Informatorze wydawniczym Muzeum Niepodległości w Warszawie* czytamy, że ten periodyk:

(...) jest czasopismem humanistycznym, wydawanym w formie kwartalnika naukowego przez Muzeum Niepodległości. Materiały publikowane na łamach tego periodyku są pogrupowane w następujące sekcje: ARTYKUŁY; MUZEALNICTWO: materiały, sprawozdania, omówienia; Źródła. Relacja. Wspomnienia; RECENZJE. Noty. Bibliografie. Treść artykułów poświęcona jest historii i sztuce Polski, ze szczególnym uwzględnieniem polskich ruchów niepodległościowych, społecznych, obywatelskich i kulturalnych XVIII–XX wieku³.

Od 1994 do 2010 roku kwartalnik „Niepodległość i Pamięć” był wydawany jako periodyk popularnonaukowy⁴, zaś w 2010

³ *Informator wydawniczy Muzeum Niepodległości w Warszawie*, Warszawa 2024, s. 43.

⁴ „Muzeum Niepodległości rozpoczyna publikację czasopisma naukowo-popularnego »Niepodległość i Pamięć«. Jest to w zamierzeniu periodyk poświęcony problematyce historii naszego narodu: od czasów upadku Rzeczypospolitej w końcu XVIII w. do okresu najnowszego, narodzin III Rzeczypospolitej. W szczególności zajmować się będziemy wieloma istotnymi – chociaż i niekiedy mało do tej pory udokumentowanymi i zbadanymi – aspektami polskich dążeń niepodległościowych, walk, a także działań niemilitarnych sprzyjających procesom rozwijania świadomości narodowej, pobudzających patriotyzm, przygotowujących społeczeństwo do zrywu wolnościowego itp. Pragniemy też ukazać złożoność, często także tragizm losów Polaków prześladowanych wielokrotnie w wielu miejscach, okolicznościach – za to tylko że byli Polakami lub też starali się za wszelką cenę pozostać Polakami. Myślenie o wolności i działanie na rzecz niepodległości – Narodu i Państwa – są mocno wpisane w historię ostatnich siedmiu pokoleń Polaków. Postawy i konkretne działania – indywidualne czy zbiorowe, wybitnych przywódców jak i prostych ludzi – były różnorodne, wynikały z określonych sytuacji, opcji i pobudek politycznych i społecznych. Pamięć o ludziach, organizacjach, walce i czynach trwa. Jest z pokolenia na pokolenie – w różnej formie: nierzadko ułomnie i fragmentarycznie –przekazywana. Dokumenty, druki, relacje, wspomnienia, teksty folklorystyczne, pamiątki i obrazy, ryciny, fotografie, nagrobki, epitafia, pomniki... Ale także nieodkryte nadal i nieujawnione społeczeństwu fakty i wydarzenia przechowane w pamięci wielu osób żyjących współcześnie. Chcemy zatem na łamach tego właśnie pisma zajmować się możliwie szeroko problematyką niepodległościową, prezentując zarówno różnorodne podejścia badawcze, jak i odwołując się do wielu rodzajów nieznanych materiałów historycznych i pamiątek przeszłości. Cyt. za: *Od Redakcji*, „Niepodległość i Pamięć” 1994, nr 1 (1), s. 6.

roku⁵ stał się wydawnictwem *stricte* naukowym. Analizując 90 numerów „Niepodległości i Pamięci”, możemy stwierdzić, iż w trakcie realizacji tych wydawnictw, opublikowano łącznie 1 810 różnych artykułów naukowych; tekstów powstałych na podstawie badanych materiałów źródłowych oraz poświęconych w szerokim zakresie problematyce muzealnictwa. W ostatniej części każdego numeru prezentowane są recenzje.

We wspomnianych sekcjach tego czasopisma naukowego znajdują się artykuły związane z zagadnieniami z zakresu: historii, historii wojskowości, historii sztuki, dziedzictwa narodowego, socjologii kultury, archeologii, biografistyki, literaturoznawstwa, prasoznawstwa oraz muzealnictwa.

Redakcja „Niepodległości i Pamięci”, współpracując z autorami z różnych ośrodków akademickich i naukowych oraz muzealnych, publikowała w tym periodyku również artykuły poświęcone tematyce II wojny światowej. Łączna liczba tych tekstów to 235. W tym miejscu warto podkreślić, iż przy sprawdzaniu danych, na potrzeby realizacji tego opracowania, celowo pominąłem teksty recenzyjne, w których prezentowano również rozważania autorów dotyczące struktury danej publikacji związanej z problematyką wojenną. Było to uwarunkowane tym, iż rozpiętość tematyki publikowanych tekstów omawiających tę kwestię, wymusza na osobie przeprowadzającej kwerendę w tym zakresie, skupienie się na tekstach, które traktują o działalności oddziałów militarnych lub opisują zapomniane życiorysy uczestników wydarzeń z tamtych lat, biorących czynny udział w działaniach obronnych.

Po analizie dostępnego materiału, trzeba stwierdzić, iż zaprezentowane na łamach „Niepodległości i Pamięci” artykuły, omawiające problematykę II wojny światowej, należy podzielić na okresy wynikające z poszczególnych etapów wojny, zachodzi także potrzeba uporządkowania treści według bloków tematycznych.

⁵ „Mam niezmierną przyjemność zapowiedzieć Państwu, że »Niepodległość i Pamięć« będzie ukazywać się nadal. Postanowiliśmy nadać pismu bardziej naukowy charakter. Dlatego też zamieszczane artykuły poddaliśmy większej krytyce pod względem merytorycznym, aby zapewnić Państwu lekturę na najwyższym poziomie. Zaprosiliśmy do współpracy znanych i cenionych naukowców zarówno z kraju, jak i z zagranicy. Prezentujemy Państwu najnowszy – 32 numer – poświęcony w znacznej części wojnie polsko-bolszewickiej w 1920 roku. Mamy nadzieję, że zmieniona formuła i szata graficzna spotka się z Państwa uznaniem”. Cyt. za: T. Skoczek, *Słowo wstępne*, „Niepodległość i Pamięć” 2010, nr 32 (2), s. 5.

Biorąc pod uwagę czynniki tematyczne, może stwierdzić, iż najczęściej uwagi w swoich rozważaniach autorzy poświęcili kwestiom dotyczącym: represji stosowanych przez ZSRR wobec Polaków w okresie wojennym, a także problematyce Kresów Wschodnich; kampanii wrześniowej i wojnie obronnej 1939 roku; omówieniu życiorysów znanych i mniej znanych bohaterów II wojny światowej; historii wojskowości. Znaczącą liczbę artykułów stanowią również opublikowane wspomnienia świadków wydarzeń tamtych lat, którzy brali czynny udział w działaniach militarnych lub opisywali życie codzienne w tamtym okresie⁶.

Ze względu na to, iż „Niepodległość i Pamięć” jest wydawnictwem periodycznym, realizowanym przez Muzeum Niepodległości, redakcja przy wstępnej klasyfikacji tekstów zwraca szczególną uwagę na artykuły poświęcone tematyce muzealnictwa. Autorzy w swoich rozważaniach przedstawiają nie tylko wystawy, które zostały zorganizowane przez dane muzeum lub placówkę kulturalną, ale także opisują zbiory. Od początku wydawania omawianego periodyku, na jego łamach muzealnicy prezentowali swoje spostrzeżenia, dotyczące m.in. wystaw organizowanych w Muzeum Niepodległości, jego oddziałach oraz innych placówkach kultury. Ekspozycje były związane z tematyką II wojny światowej (np. „Generał Bór-Komorowski i jego żołnierze w akcji »Burza«”). Oprócz wystaw, pracownicy muzeum z Mazowsza publikowali artykuły dotyczące zbiorów danej placówki muzealniczej. W tym miejscu należy wyróżnić teksty opisujące eksponaty z okresu II wojny światowej znajdujące się w: Muzeum Regionalnym w Radomsku, Muzeum Okręgowym w Pile, Muzeum Wojska w Białymstoku, Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi, Muzeum m.st. Warszawy, Muzeum Marynarki Wojennej, Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie, Wielkopolskiego Muzeum Wojskowego, Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej w Mławie i Muzeum Niepodległości. Na tej podstawie można stwierdzić, iż w wyżej wymienionych instytucjach kultury znajdują się eksponaty, które są związane z okresem kampanii wrześniowej oraz pierwszych działań konspiracyjnych przedstawicieli Polskiego Państwa Podziemnego, a także obiekty z getta warszawskiego.

⁶ Ze względu na rozpiętość tematyczną artykułów, a także ich znaczną liczbę, autor nie będzie ich przywoływał w przypisach dolnych. Całe zestawienie zostało opublikowane w bibliografii do niniejszego artykułu.

Tak jak wcześniej wspomniałem, na łamach „Niepodległości i Pamięci” zostały również opublikowane opisy wystaw poświęconych tematyce II wojny światowej. Ekspozycje przygotowane przez kuratorów wystaw zorganizowano w celu przypomnienia kwestii związanych z działaniami podjętymi przez Tadeusza Bora-Komorowskiego i jego żołnierzy w trakcie akcji „Burza”; losami i egzystencją dzieci oraz młodzieży, wykonującej zadania dywersyjno-obronne. Ponadto w celu zaprezentowania odbiorcom obiektów, w tym też treści merytorycznych związanych z okresem trwania wojny, organizatorzy udostępnili w placówkach kulturalnych ekspozycje dotyczące wojennego okresu działalności 1. Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki, 2. Korpusu Polskiego na froncie włoskim, 1. Dywizji Pancerniej gen. Stanisława Maczka i 1. Samodzielnej Brygady Spadochronowej gen. Stanisława Sosabowskiego; postaw społeczeństwa polskiego wobec tragedii ludności wyznania mojżeszowego; przywódców Państwa Podziemnego, a także funkcjonowania Polskiego Wojskowego Szpitala Zakonu Maltańskiego. Warto dodać, iż kuratorzy realizując różnorodne wystawy, upamiętnili także Aleksandra Kamińskiego, oficerów II RP wywiezionych do obozów internowania, Naczelnego Wodza Władysława Sikorskiego oraz udział kobiet w Powstaniu Warszawskim.

Wracając do treści artykułów naukowych publikowanych przez ponad 30 lat w „Niepodległości i Pamięci”, należy stwierdzić, iż kwestie związane z II wojną światową zostały opisane w szczegółowy sposób. Rozpiętość tematyki stanowi informację, iż ta problematyka, pomimo znaczącej liczby opracowań naukowych, nadal jest podejmowana przez badaczy, którzy poprzez interpretowanie dostępnych źródeł w tym zakresie, pokazują odbiorcom, iż II wojna światowa jest tematem umożliwiającym przedstawienie nowych interpretacji historii z tamtych lat. Ponadto bogaty zbiór tychże artykułów, pozwala także na realizację badań o charakterze interdyscyplinarnym. W tym miejscu warto przedstawić zagadnienia omówione przez autorów w szerszym spectrum. W „Niepodległości i Pamięci” naukowcy z różnych gremiów prezentowali wyniki badań, które dotyczyły m.in. działań militarnych Wojska Polskiego w okresie II wojny światowej, harcerskiej działalności konspiracyjnej oraz Polskiego Państwa Podziemnego, zagadnień militarnych, społecznych i ekonomicznych na terenie Zamojszczyzny, personelu medycznego na Pawiaku w okresie okupacji niemieckiej. Autorzy zwrócili również

uwagę na aspekt obozów jenieckich i koncentracyjnych, skupiając się w swoich rozważaniach na kwestiach związanych z niemieckimi obozami jenieckimi w Wilanowie oraz obozami koncentracyjnymi Ravensbrück, Stutthof, Majdanek.

Na koniec warto omówić również problematykę, która jak wspominałem na początku, była szeroko opisywana przez większość autorów zajmujących się historią II wojny światowej, a mianowicie represje stosowane przez ZSRR wobec Polaków, a także działania oddziałów sowieckich na terenie Polski w okresie wojennym. Są to teksty związane m.in. z opisem procesu prześladowania przez NKWD ks. Marianna Tokarzewskiego; wywózką Górnolązaków do ZSRR w 1945 roku; kwestią Kościoła katolickiego w nadbałtyckich republikach sowieckich; procesów pokazowych zorganizowanych przez Sowietów w 1941 w Mińsku; procedurami repatriacji Polaków z Litewskiej SRR w okresie 1944–1946; wysiedleniami obywateli polskich z Kresów Wschodnich w latach 1940–1941; kwestią rozstrzeliwania i deportacji ludności polskiej w ZSRR w latach 1939–1941; raportami i instrukcjami NKWD z lat 1939–1940, które były związane z zesłańcami polskimi z Kresów Wschodnich; funkcjonowaniem systemu szkolnictwa w ZSRR w okresie II wojny światowej; strategią ZSRR dotyczącą działalności armii sowieckiej na ziemiach polskich.

Kolejny blok tematyczny artykułów poświęconych II wojnie światowej, publikowanych na łamach czasopisma „Niepodległość i Pamięć”, dotyczy prowadzenia wojny obronnej z 1939 z uwzględnieniem kampanii wrześniowej. Tak jak w poprzednim przypadku, trzeba zaakcentować szeroki zakres problematyki poruszanej przez autorów tekstów omawiających 1939 rok. W tym miejscu należy również stwierdzić, iż artykuły naukowe dotyczyły: obrony, funkcjonowania Policji Państwowej garnizonu VI miasta stołecznego Warszawa, który brał udział w obronie stolicy w 1939 roku; przedstawicieli kolei na południowym Podlasiu w wojnie obronnej 1939 roku; znaczenia walk o Poczta Polską w Wolnym Mieście Gdańsk; obrazu września 1939 roku w świetle wybranych materiałów prasowych; wspomnień nauczycieli z tamtego okresu; działalności szpitala wojskowego w Zamościu; działań wojennych 10. Pułku Ułanów Litewskich na Lubelszczyźnie w 1939 roku; 36. Pułku Piechoty Legii Akademickiej w obronie odcinka „Pomiechówek”; struktur organizacyjnych niemieckiej administracji na ziemiach polskich w 1939 roku;

bitwy pod Dobrzykowem. Pozostając jeszcze przy omawianej tematyce, należy też zwrócić uwagę, iż kwestia wojny obronnej z 1939 roku oraz działań wojennych została przedstawiona również z perspektywy opracowanych przez autorów wspomnień uczestników wydarzeń tamtego okresu. Mowa tutaj o reminiscencjach m.in. dowódcy 6. kompanii balonów obserwacyjnych kpt. Zbigniewa Burzyńskiego; ruchu ludowego we wspomnieniach Stanisława Osieckiego; nauczycieli, pracujących w tamtym czasie; Edwarda Niklewskiego.

Powyższy opis przedstawiony w syntetycznym skrócie, dotyczy części artykułów poświęconych II wojnie światowej, które były publikowane na łamach czasopisma naukowego „Niepodległość i Pamięć”. Tak jak wspomniałem wcześniej, autorzy prezentując swoje wyniki badań, starali się przekazać nowe informacje związane z danym zagadnieniem. Na podstawie tych tekstów należy wywnioskować, iż pomimo wielu opracowań naukowych i popularnonaukowych, II wojna światowa nadal stanowi przyczynek do licznych rozważań, a co za tym idzie, kwestia opisywania działań wojennych, a także innych spraw związanych z tą problematyką nie została wyczerpana. W przyszłości redakcja czasopisma „Niepodległość i Pamięć” zapewne dalej będzie publikowała teksty związane z tą tematyką, aby w pełni ukazać czytelnikowi obraz II wojny światowej.

Bartłomiej Sokołowski

Bibliografia

- Ajnenkiel Andrzej, *Udział militarny Polski w II wojnie światowej*, „Niepodległość i Pamięć” 1995, nr 3 (4), s. 7–17.
- Andrysewicz Bogusław, *Ekspozycja Muzeum Niepodległości „General Bor-Komorowski i jego żołnierze w akcji »Burza«”*, „Niepodległość i Pamięć” 1995, nr 3 (4), s. 279–283.
- Batianowski Włodzimierz, *Deportacja obywateli polskich do Obwodu Permskiego w latach 1940–1941*, „Niepodległość i Pamięć” 1998, nr 2 (11), s. 195–198.
- Bąkała Krzysztof, *Smaki zwycięstwa – działania 1. Dywizji Pancerniej generała Maczka*, „Niepodległość i Pamięć” 2016, nr 2 (54), s. 201–222.

- Becker Janusz, *Policja Państwowa garnizonu VI miasta stołecznego Warszawy w obronie stolicy w 1939 roku*, „Niepodległość i Pamięć” 2009, nr 2 (30), s. 103–114.
- Bezak Paweł, „Artyści” z konieczności. Przedmioty wykonane przez Sybiraków (1940–1956) w zbiorach Muzeum Niepodległości w Warszawie, „Niepodległość i Pamięć” 2010, nr 2 (32), s. 149–153.
- Bezak Paweł, *Barwy broni i służb w „Ludowym” Wojsku Polskim w latach 1943–1945*, „Niepodległość i Pamięć” 2011, nr 2 (34), s. 107–111.
- Bezak Paweł, *Odznaki (barwy) służb Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie w latach 1943–1946*, „Niepodległość i Pamięć” 2021, nr 1 (73), s. 193–204.
- Bezak Paweł, *Symbolika żołnierzy podziemia polskiego na Wołyniu i Polesiu w latach II wojny światowej*, „Niepodległość i Pamięć” 2013, nr 3–4 (43–44), s. 213–222.
- Białecki Maciej, *Dr Bogdan Nowicki (1908–1963) – lekarz i animator życia kulturalnego*, „Niepodległość i Pamięć” 2024, nr 2 (86), s. 13–28.
- Białecki Maciej, *Dr Henryk Bielecki (1917–1980) – uczestnik bitwy o Narwik i Powstania Warszawskiego*, „Niepodległość i Pamięć” 2024, nr 3 (87), s. 51–64.
- Białecki Maciej, *Dr Kazimierz Łotkowski (1912–1989) – lekarz oddziału „Ponurego”, Powstaniec Warszawski i chirurg onkolog*, „Niepodległość i Pamięć” 2024, nr 4 (88), s. 59–72.
- Białecki Maciej, *Kazimierz Pływacz (1901–1962) – agent kontrwywiadu Armii Krajowej, Powstaniec Warszawski i konwojent polskiego złota*, „Niepodległość i Pamięć” 2025, nr 1 (89), s. 55–71.
- Białecki Maciej, *Komandor dr Adam Unieszowski (1890–1969)*, „Niepodległość i Pamięć” 2024, nr 1 (85), s. 127–143.
- Błaszczyk Bożena, *Eksponaty w kampanii wrześniowej 1939 roku w Muzeum Regionalnym w Radomsku*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 345–346.
- Borkowski Julian, *Harcerska działalność konspiracyjna, pobyt na Pawiaku i dalsze losy Juliusza Bogdana Deczkowskiego „Bejota”*, „Laudańskiego”, „Niepodległość i Pamięć” 2015, nr 4 (52), s. 105–154.
- Borkowski Julian, *Relacja Marianny Mroczkowskiej ps. „Magda”, „Barbara” dotycząca służby harcerskiej w Powstaniu Warszawskim*, „Niepodległość i Pamięć” 2006, nr 2 (23), s. 115–140.

- Brzoza Janusz, *Poezja w walce z okupantem*, „Niepodległość i Pamięć” 2007, nr 1 (25), s. 153–156.
- Cabanowski Marek, *Generał Stanisław Bułak-Bałachowicz w 1939 i 1940 roku*, „Niepodległość i Pamięć” 1995, nr 2–3 (4), s. 43–48.
- Cabanowski Marek, *Ksiądz Marian Tokarzewski – ofiara prześladowań NKWD*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 1 (14), s. 71–82.
- Charczuk Wiesław, *Walka Narodowych Sił Zbrojnych przeciwko władzy komunistycznej w powiecie węgrowskim w latach 1944–1950*, „Niepodległość i Pamięć” 2006, nr 2 (23), s. 91–99.
- Chróściel Piotr, *Polikarp Wróblewski „Wyrwa”*, „Niepodległość i Pamięć” 2002, nr 1 (18), s. 67–76.
- Chwastowska-Bystram Wanda, *W czepku urodzona (Lwów 1939–1945)*, „Niepodległość i Pamięć” 1995, nr 1 (14), s. 153–174.
- Ciesielska Maria, *Lekarze urzędowi na Pawiaku w okresie okupacji niemieckiej 1939–1944*, „Niepodległość i Pamięć” 2015, nr 4 (52), s. 87–103.
- Czarniawski Marek, *Apologeci Komendanta. Z dziejów polskiego wychodźstwa politycznego na Bliskim Wschodzie 1940–1947*, „Niepodległość i Pamięć” 2002, nr 1 (18), s. 99–107.
- Drabina Jan, *Wýwózka Górnoślązaków do ZSRR w 1945 roku*, „Niepodległość i Pamięć” 1997, nr 2 (8), s. 159–126.
- Dmowski Rafał, *Kolej na Południowym Podlasiu w wojnie obronnej 1939 roku*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 105–126.
- Dobroński Adam, *Czy Białystok bronił się we wrześniu 1939 roku*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 95–104.
- Drywa Danuta, *Obozy koncentracyjne i zagłady – ich rola w ujarzmianiu podbitych narodów*, „Niepodległość i Pamięć” 2023, nr 2 (82), s. 93–108.
- Dubaniewicz Piotr, *Cichociemny Bronisław Konik ps. „Sikora”*, „Niepodległość i Pamięć” 1998, nr 1 (10), s. 343–354.
- Duber Paweł, *Utworzenie Rządu Jedności Narodowej w Paryżu (20–30 IX 1939 roku)*, „Niepodległość i Pamięć” 2010, nr 1 (31), s. 111–119.
- Duber Paweł, *Generał Juliusz Rómmel premierem? Zapomniany epizod z września 1939 roku*, „Niepodległość i Pamięć” 2006, nr 1 (22), s. 35–40.
- Dunin-Wilczyński Zbigniew, *Symbolika narodowa od Powstania Listopadowego do II wojny światowej*, „Niepodległość i Pamięć” 1998, nr 1 (10), s. 71–85.

- Durka Jarosław, *Wokół pałacu księcia Janusza Radziwiłła na Bielańskiej w czasie II wojny światowej*, „Niepodległość i Pamięć” 2006, nr 1 (22), s. 61–72.
- Durka Jarosław, *W sprawie Mieczysława Tarchalskiego „Marcina” (1903–1981). List matki aresztowanego oficera AK do generała Stanisława Popławskiego*, „Niepodległość i Pamięć” 2007, nr 1 (25), s. 185–188.
- Dziedzic Stanisław, *Eksterminacja i trudne trwanie. Kościół katolicki w nadbałtyckich republikach sowieckich*, „Niepodległość i Pamięć” 2011, nr 3–4 (35–36), s. 133–148.
- Dziedzic Stanisław, *Konspiracyjne życie teatralne w Krakowie (1939–1945)*, „Niepodległość i Pamięć” 2020, nr 2 (70), s. 117–155.
- Dzierzbicka Katarzyna, *Niemieckie obozy jenieckie w Wilanowie*, „Niepodległość i Pamięć” 2022, nr 4 (80), s. 83–98.
- Dzierzbicka Katarzyna, *Ucieczka z Brockwitz*, „Niepodległość i Pamięć” 2017, nr 4 (60), s. 403–416.
- Engelgard Jan, *Nieznana relacja więźnia Pawiaka. List Janusza Zawadzkiego do Tadeusza Bieleckiego z 24 czerwca 1945 roku*, „Niepodległość i Pamięć” 2015, nr 4 (52), s. 233–236.
- Engelgard Jan, *Partyzantka sowiecka wobec zagłady ludności polskiej na Wołyniu w 1943 roku*, „Niepodległość i Pamięć” 2013, nr 3–4 (43–44), s. 183–212.
- Faszczka Dariusz, *Komenda Okręgu AK „Wołyń” wobec eksterminacji ludności polskiej w 1943 r.*, „Niepodległość i Pamięć” 2013, nr 3–4 (43–44), s. 73–97.
- Fijałkowski Marek, *Wrzesień 1939 roku w zbiorach Muzeum Okręgowego w Pile*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 339–344.
- Fikus Sebastian, *Plan Hermana. Kapitulacja III Rzeszy w koncepcjach opozycji antyhitlerowskiej*, „Niepodległość i Pamięć” 2017, nr 2 (58), s. 119–136.
- Filipow Krzysztof, *„Kde domov můj, kde domov můj?”. Czechosłowacy i polscy żołnierze dekorowani w czasie II wojny światowej*, „Niepodległość i Pamięć” 2017, nr 2 (58), s. 137–150.
- Filon Sylwia, *Kampania wrześniowa 1939 r. i początki Państwa Podziemnego w zbiorach Muzeum Wojska w Białymstoku*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 303–314.
- Franz Maciej, *Bohater wybrzeża z Kresów Wschodnich. Ocena roli płk.*

- Stanisława Dąbka w przygotowaniu i realizacji obrony Kępy Oksywskiej we wrześniu 1939, „Niepodległość i Pamięć” 2022, nr 4 (80), s. 51–81.
- Galas Krzysztof Jerzy, *Zamojszczyzna w latach II wojny światowej 1939–1945. Wybrane zagadnienia militarne, społeczne i ekonomiczne*, „Niepodległość i Pamięć” 2010, nr 1 (31), s. 185–189.
- Giera Janusz, *Znaczenie walk o Poczta Polską w Wolnym Mieście Gdańsku 1 września 1939 roku w świetle najnowszych badań*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 45–65.
- Giżejewska Małgorzata, *Polacy na Kołymie w latach 1940–1958*, „Niepodległość i Pamięć” 1996, nr 2 (6), s. 85–97.
- Głowacka Maria, *Łódzkie pamiątki walki i konspiracji 1939–1940*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 319–330.
- Gmitruk Janusz, *Jan Piekalkiewicz (1892–1943). Współtwórca Polskiego Państwa Podziemnego (w 70. rocznicę śmierci)*, „Niepodległość i Pamięć” 2013, nr 3–4 (43–44), s. 245–294.
- Gmitruk Janusz, *Polskie Państwo Podziemne*, „Niepodległość i Pamięć” 2019, nr 4 (68), s. 55–90.
- Gnat-Wieteska Zbigniew, *Rzeka Wisła i jej rola w Kampanii Wrześniowej*, „Niepodległość i Pamięć” 2009, nr 2 (30), s. 91–101.
- Gnat-Wieteska Zbigniew, *Polski Czerwony Krzyż – Oddział w Garwolinie (pierwsze 25 lat działalności – 1924–1949)*, „Niepodległość i Pamięć” 2010, nr 1 (32), s. 155–160.
- Górski Grzegorz, *Początki Polskiego Państwa Podziemnego*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 127–136.
- Grabowski Waldemar, *Departament Oświaty i Kultury Delegatury Rządu na Kraj*, „Niepodległość i Pamięć” 2010, nr 1 (31), s. 139–162.
- Grabowski Waldemar, *Podziemny rząd – Delegatura Rządu RP na Kraj – Walka Cywilna Polskiego Państwa Podziemnego*, „Niepodległość i Pamięć” 2015, nr 1 (49), s. 143–168.
- Grudzińska Marta, *Więźniowie z Pawiaka w obozie koncentracyjnym na Majdanku*, „Niepodległość i Pamięć” 2015, nr 4 (52), s. 155–190.
- Grzelak Czesław, *Sytuacja polityczno-militarna Polski i jej Kresy Wschodnie w przededniu sowieckiej agresji*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 67–78.
- Hadrysiak Sylwia, *Koncepcje modernizacji polskiej wsi w programach i publicystyce organizacji pilsudczykowskich w okresie II wojny światowej*, „Niepodległość i Pamięć” 2010, nr 2 (32), s. 7–21.

- Hasselbusch Robert, „*Jola*”, „*Marysia*” i „*Rudy*” – więźniowie *Pawiaka*, „*Niepodległość i Pamięć*” 2014, nr 3–4 (47–48), s. 79–121.
- Hasselbusch Robert, „*Pamiętać będę do końca życia ich bohaterstwo*” – wspomnienia lekarza Jerzego Hagmajera z okresu uwięzienia na *Pawiaku*. Część I, „*Niepodległość i Pamięć*” 2020, nr 2 (70), s. 79–121.
- Hasselbusch Robert, „*Pamiętać będę do końca życia ich bohaterstwo*” – wspomnienia lekarza Jerzego Hagmajera z okresu uwięzienia na *Pawiaku*. Część II, „*Niepodległość i Pamięć*” 2020, nr 3 (71), s. 171–195.
- Hasselbusch Robert, *Pawiackie małolatki. Przyczynek do dalszych badań*, „*Niepodległość i Pamięć*” 2020, nr 2 (70), s. 239–244.
- Hasselbusch Robert, *Święta Bożego Narodzenia na Pawiaku*, „*Niepodległość i Pamięć*” 2024, nr 4 (88), s. 13–38.
- Izdebska Barbara, *Muzeum Więzienia „Pawiak” – historia i teraźniejszość*, „*Niepodległość i Pamięć*” 1995, nr 3 (4), s. 247–275.
- Jaeger Maciej, *Ziemianie w świetle dokumentów UB i SB w latach 1945–1971*, „*Niepodległość i Pamięć*” 2017, nr 4 (60), s. 241–272.
- Jakubowski Maciej, *Marsz Pamięci 22 lipca 1942 roku*, „*Niepodległość i Pamięć*” 2022, nr 3 (79), s. 157–158.
- Januszczak Joanna, *Sowieckie procesy pokazowe w drugiej połowie stycznia i na początku lutego 1941 r. w Mińsku*, „*Niepodległość i Pamięć*” 1999, nr 1 (14), s. 143–151.
- Jasiewicz Krzysztof, *Operacja katyńska 1940 roku. Kryteria selekcji zdobywanego kontyngentu ludzkiego na tle sowieckiej koncepcji ekspansji imperium*, „*Niepodległość i Pamięć*” 2017, nr 3 (59), s. 193–238.
- Jaskiewicz Ludmiła, *Północno-wschodnie ziemie II Rzeczypospolitej w latach 1939–1941 w świetle nowych publikacji*, „*Niepodległość i Pamięć*” 2006, nr 2 (23), s. 243–253.
- Jatkowski Stanisław, *Wspomnienia*, „*Niepodległość i Pamięć*” 1999, nr 1 (14), s. 189–202.
- Juszkiewicz Ryszard, *Miasta północnomazowieckie pod bombami*, „*Niepodległość i Pamięć*” 2009, nr 2 (30), s. 69–90.
- Kamocki Janusz, *Polski Kazachstan*, „*Niepodległość i Pamięć*” 1996, nr 2 (6), s. 55–64.
- Kasprzycki Remigiusz, *Powiatowe Komendy Uzuppełnień i Komisje Poborowe przed 1939 rokiem – przypadku patologii w wojskowej i cywilnej administracji*, „*Niepodległość i Pamięć*” 2017, nr 3 (59), s. 125–158.

- Kasprzycki Remigiusz, *Miraże Czerwonego Raju. Losy dezertarów z Wojska Polskiego w Związku Radzieckim w latach 1921–1939*, „Niepodległość i Pamięć” 2017, nr 1 (57), s. 120–156.
- Kąkol Marcel, Robert Tetzlaff – zbrodniarz z Kobyłarni. Przyczynek do działalności Selbstschutzu w okolicach Bydgoszczy jesienią 1939 roku, „Niepodległość i Pamięć” 2024, nr 2 (86), s. 85–115.
- Kłys Agnieszka, *Z Pawiaka do Polic. Więźniowie z Pawiaka w obozie koncentracyjnym Stutthof i w podobozie Police k/ Szczecina*, „Niepodległość i Pamięć” 2015, nr 4 (52), s. 41–86.
- Kobos Andrzej M., *Wyzwolenie „Gęsiówki” w Powstaniu Warszawskim*, „Niepodległość i Pamięć” 1995, nr 3 (4), s. 203–220.
- Kołbuc Dawid, *Prace polsko-radzieckiej komisji mieszanej do spraw formowania Armii Polskiej w ZSRR*, „Niepodległość i Pamięć” 2019, nr 4 (68), s. 153–178.
- Kołodziejczyk Arkadiusz, „Mały Londyn”. Milanówek w ostatnich miesiącach okupacji niemieckiej: październik 1944–styczeń 1945 roku, „Niepodległość i Pamięć” 1995, nr 3 (4), s. 113–130.
- Kołodziejczyk Arkadiusz, *Kapitan Marian Mieczysław Kenig (1895–1959)*, „Niepodległość i Pamięć” 2009, nr 2 (30), s. 115–126.
- Kołodziejczyk Arkadiusz, *Z zagrożeń polityczno-ekonomicznej konfrontacji Polski i III Rzeszy w 1939 roku*, „Niepodległość i Pamięć” 2009, nr 2 (30), s. 41–56.
- Kołodziejczyk Arkadiusz, Zaremba Zygmunt, *Diariusz z obrony Warszawy*, „Niepodległość i Pamięć” 2009, nr 2 (30), s. 263–272.
- Kołodziejczyk Arkadiusz, Pałaszewska Mirosława, *Tradycje patriotyczne na obrazkach religijnych*, „Niepodległość i Pamięć” 1998, nr 1 (10), s. 121–133.
- Komorowski Krzysztof, „Jeden z „Szesnastu”. Okupacyjny wątek biografii Zbigniewa Stypułkowskiego, „Niepodległość i Pamięć” 2017, nr 1 (57), s. 13–54.
- Korpetta Jacek, *Wrzesień 1939 r. i początki konspiracji w zbiorach Muzeum Historycznego m.st. Warszawy*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 331–334.
- Kostewicz Tadeusz, *Represje karne wobec osób duchownych w latach 1944–1950*, „Niepodległość i Pamięć” 1997, nr 1 (7), s. 51–86.
- Kotecki Andrzej, *Bohaterstwo utrwalone w metalu. Medale upamiętniające kampanię wrześniową 1939 roku w zbiorach Muzeum Niepodległości*, „Niepodległość i Pamięć” 2019, nr 4 (68), s. 283–316.

- Kotecki Andrzej, *Kadra Marynarki Wojennej w strukturach Polskiego Państwa Podziemnego*, „Niepodległość i Pamięć” 2015, nr 1 (49), s. 169–186.
- Kotecki Andrzej, *Pamiętki Września 1939 r. w zbiorach Muzeum Marynarki Wojennej*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 315–318.
- Kowalska Ewa, *Polityka władz radzieckich realizowana na polskich kresach wschodnich w latach 1939–1941*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 1 (14), s. 51–64.
- Kowalska Ewa, *Zesłańcze wysiedlenia obywateli polskich z Kresów Wschodnich II Rzeczypospolitej w latach 1940–1941. Regulacje prawne i realizacja*, „Niepodległość i Pamięć” 1996, nr 2 (6), s. 41–54.
- Król Bolesław, *W walce o polską szkołę. Tajne nauczanie w okresie okupacji niemieckiej na obszarze Obwodu Włoszczowskiego AK*, „Niepodległość i Pamięć” 2006, nr 1 (23), s. 65–90.
- Kunert Andrzej, *Wrzesień 1939 roku w oczach świata (wybór materiałów prasowych)*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 259–280.
- Lebiediewa Natalia S., *Rozstrzeliwania i deportacje ludności polskiej w ZSRR w latach 1939–1941*, „Niepodległość i Pamięć” 1998, nr 2 (11), s. 179–193.
- Leinwand Artur, *General Franciszek Sikorski. Dowódca Grupy Obrony Lwowa w 1939 roku*, „Niepodległość i Pamięć” 1995, nr 3 (4), s. 19–41.
- Maciejowska Alicja, *„Nie martwcie się o mnie” (sylwetka Haliny Sosnowskiej)*, „Niepodległość i Pamięć” 1997, nr 2 (7), s. 261–286.
- Macyszyn Jacek, *Położenie internowanych i więzionych żołnierzy polskich na terenie Europy Zachodniej 1939–1940*, „Niepodległość i Pamięć” 2016, nr 3 (55), s. 129–158.
- Majewska Ludwika, *„W życiu nie ma nic wiecznie trwałego”. Grypsy łódzkich więźniów z czasów II wojny światowej*, „Niepodległość i Pamięć” 2023, nr 2 (82), s. 59–92.
- Marcinkiewicz-Gołaś Anna, *Przyczyny powołania i działalność Polskiej Misji Wojskowej w Londynie (1945–1946)*, „Niepodległość i Pamięć” 2010, nr 1 (31), s. 213–226.
- Marek Marta, *Janusz Kusociński – olimpijczyk niezłomny, heroiczny bohater bieżni i pola walki*, „Niepodległość i Pamięć” 2020, nr 2 (70), s. 167–186.

- Matusak Piotr, *Ciechanów w czasie II wojny światowej (1939–1945). Zarys problematyki badawczej*, „Niepodległość i Pamięć” 2016, nr 1 (53), s. 147–182.
- Matyjas Remigiusz, *Wrzesień 1939 r. we wspomnieniach nauczycieli*, „Niepodległość i Pamięć” 2009, nr 2 (30), s. 285–295.
- Matyjas Remigiusz, *Ostatnie wojenne dni w Warce i okolicach. Wspomnienie Władysława Gwardysa*, „Niepodległość i Pamięć” 2014, nr 3–4 (47–48), s. 239–263.
- Maziarczyk Waldemar, *Szpital wojskowy w Zamościu (23 września–20 grudnia 1939)*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 207–212.
- Mazur Piotr, Klepacz Janusz, *Juliusz Klepacz w przykładach siły woli, charakteru i patriotyzmu*, „Niepodległość i Pamięć” 1998, nr 1 (10), s. 311–326.
- Melnikau Ihar, *Białoruska tajemnica Katynia*, „Niepodległość i Pamięć” 2014, nr 3–4 (47–48), s. 265–270.
- Michalec Beata, *Sierpniowe niebo 1944 – 78. rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego*, „Niepodległość i Pamięć” 2022, nr 3 (79), s. 273–280.
- Michalec Beata, *Warszawo ma... 79. rocznica wybuchu powstania w getcie warszawskim*, „Niepodległość i Pamięć” 2022, nr 3 (79), s. 159–163.
- Mierzwa Janusz, *Działalność Polskiego Wydziału Prawa w Oksfordzie oraz organizacji zrzeszających polskich prawników na terenie Zjednoczonego Królestwa w latach 1940–1947*, „Niepodległość i Pamięć” 2018, nr 3 (63), s. 77–94.
- Mierzwiński Zbigniew, *W Wolnym Mieście Gdańsku*, „Niepodległość i Pamięć” 2009, nr 2 (30), s. 65–68.
- Mierzwiński Zbigniew, *Działania Polskich Sił Zbrojnych w końcowej fazie II wojny światowej w Europie. Zdobycie Bolonii i Wilhelmshaven*, „Niepodległość i Pamięć” 1995, nr 3 (4), s. 131–141.
- Mierzwiński Zbigniew, *Generał Józefa Giza – góral z pochodzenia, żołnierza z powołania*, „Niepodległości i Pamięć” 2006, nr (2) 23, s. 59–64.
- Mierzwiński Zbigniew, *Spadochroniarze Armii Krajowej i jeden z nich – cichociemny podpułkownik „Oliw” – Feliks Dzikiwski*, „Niepodległość i Pamięć” 2007, nr 1 (25), s. 147–151.
- Mierzwiński Zbigniew, *Wrzesień w oczach generałów*, „Niepodległość i Pamięć” 2009, nr 2 (30), s. 249–262.

- Międzybrodzki Bartłomiej, *Z Polski do Polski – nieprawidłowości w procedurach repatriacji Polaków z Litewskiej SRR w okresie 1944–1946*, „Niepodległość i Pamięć” 2011, nr 3–4 (35–36), s. 107–132.
- Milewska-Młynik Anna, *Wystawa „Sybir 1940–1956”*, „Niepodległość i Pamięć” 1998, nr 2 (11), s. 255–259.
- Mioduszevska Wioletta Anna, *Wojenne losy podchorążych Samodzielnej Grupy Operacyjnej „Polesie”*, „Niepodległość i Pamięć” 2016, nr 2 (54), s. 179–200.
- Motas Maciej, *Działalność Komitetu Zagranicznego Obozu Narodowego (1942–1943) jako próba integracji środowisk narodowych na emigracji w czasie drugiej wojny światowej*, „Niepodległość i Pamięć” 2010, nr 1 (31), s. 163–184.
- Mórawski Karol, *„Warszawa w ogniu”*, „Niepodległość i Pamięć” 2009, nr 2 (30), s. 239–248.
- Mórawski Karol, *Wojenna solidarność – pokłosie września 1939 roku*, „Niepodległość i Pamięć” 2009, nr 2 (30), s. 303–309.
- Ney-Krwawicz Marek, *General brygady August Emil Fieldorf. Szkic do sylwetki żołnierza w 50-lecie stracenia bohatera*, „Niepodległość i Pamięć” 2003, nr 1 (19), s. 203–216.
- Ney-Krwawicz Marek, *Tułacze dzieci i ich szkoły 1939–1948 (Na marginesie wystawy z materiałów Marka Ney-Krwawicza „Polskie dzieci, młodzież i szkoły na tułaczach szlakach 1939–1948” Muzeum Niepodległości, luty–kwiecień 2011)*, „Niepodległość i Pamięć” 2011, nr 2 (34), s. 81–106.
- Niewiadomska Jadwiga, *Moje wspomnienia z lat okupacji na Kresach Wschodnich 1939–1945*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 1 (14), s. 175–188.
- Niklewska Jolanta, *Dziennik radomiaka Edwarda Niklewskiego z tułaczki na Wołyn i z powrotem we wrześniu 1939 roku*, „Niepodległość i Pamięć” 2009, nr 2 (30), s. 297–302.
- Niwiński Piotr, *Okręg Wileński Armii Krajowej w okresie od lipca 1944 do lipca 1948. Krótka charakterystyka*, „Niepodległość i Pamięć” 1997, nr 1 (7), s. 195–210.
- Noiński Emil, *Z korespondencji Zygmunta Berezowskiego ze Stanisławem Mikołajczykiem (maj–październik 1944 r.)*, „Niepodległość i Pamięć” 2011, nr 2 (34), s. 193–205.

- Nowak Mariusz, *Polityka władz radzieckich wobec środowiska arystokratycznego w okresie podboju ziem wschodnich II Rzeczypospolitej*, „Niepodległość i Pamięć” 2006, nr 1 (22), s. 41–59.
- Nowakowska Hanna, *KL Ravensbrück – niemieckie piekło kobiet. 80. rocznica rozpoczęcia eksperymentów medycznych*, „Niepodległość i Pamięć” 2023, nr 2 (82), s. 15–19.
- Odrawąż-Zawadzki Zygmunt, *Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich w obronie Tobruku*, „Niepodległość i Pamięć” 2002, nr 1 (18), s. 77–98.
- Ogrodnik Robert, *Operacje doświadczalne na Polkach w KL Ravensbrück*, „Niepodległość i Pamięć” 2023, nr 2 (82), s. 21–34.
- Otwinowska Barbara, *Więzień – Jerzy Braun*, „Niepodległość i Pamięć” 1997, nr 2 (7), s. 287–306.
- Pakuła Mirosław, *„Kościuszkowcy 1943–1945” – wystawa czasowa w Muzeum Historycznym w Legionowie*, „Niepodległość i Pamięć” 2018, nr 3 (63), s. 253–260.
- Pałaszewska Mirosława, *Pamiętki Elizy i Józefa Sulińskich (Polska Niepodległa, Pawiak, KL Ravensbrück)*, „Niepodległość i Pamięć” 2007, nr 1 (25), s. 189–258.
- Pałaszewska Mirosława, *Wystawa „Społeczeństwo polskie wobec tragedii Żydów 1939–1945”*, „Niepodległość i Pamięć” 1995, nr 3 (4), s. 277–278.
- Pałaszewska Mirosława, *Wystawy w Muzeum Niepodległości poświęcone II wojnie światowej*, „Niepodległość i Pamięć” 2002, nr 1 (18), s. 219–238.
- Pałaszewska Mirosława, *Wrzesień 1939 w Krzemieńcu*, „Niepodległość i Pamięć” 2009, nr 2 (30), s. 201–220.
- Pałaszewska Mirosława, *Zofia Kossak w latach II wojny światowej*, „Niepodległość i Pamięć” 1995, nr 3 (4), s. 49–94.
- Panecki Tadeusz, *Sprawa polska w II wojnie światowej*, „Niepodległość i Pamięć” 2019, nr 4 (68), s. 127–151.
- Panówek Dorota, *Uroczystości rocznicowe w Magdalence i Palmirach*, „Niepodległość i Pamięć” 2012, nr 1–4 (37–40), s. 241–245.
- Pastusiak Longin, *Teheran, Jalta, Poczdam. Wielka Trójka o zachodniej granicy Polski*, „Niepodległość i Pamięć” 2017, nr 1 (57), s. 79–102.
- Pelc-Piastowski Jerzy, *Gdzie są ci jeńcy?*, „Niepodległość i Pamięć” 1995, nr 3 (4), s. 95–111.

- Pilch-Nowakowska Xymena, *Reakcja Ignacego Jana Paderewskiego na polski wrzesień 1939 roku i obronę Warszawy*, „Niepodległość i Pamięć” 2019, nr 4 (30), s. 15–37.
- Piotrowicz Dariusz, *Spółeczeństwo powiatu ciechanowskiego wobec zagrożenia niemieckiego*, „Niepodległość i Pamięć” 2006, nr 1 (22), s. 61–72.
- Poksiński Jerzy, *Sędziowie wojskowi w latach 1944–1956. Próba zarysowania problemu*, „Niepodległość i Pamięć” 1997, nr 1 (7), s. 35–49.
- Położynski Antoni, *Na froncie zachodnim 1944–1945 – wspomnienia*, „Niepodległość i Pamięć” 1995, nr 3 (4), s. 151–191.
- Popielewicz Aleksandra, *Refleksje językoznawcy nad raportami i instrukcjami NKWD z lat 1939–1940, dotyczącymi zesłańców polskich z Kresów Wschodnich*, „Niepodległość i Pamięć” 1996, nr 2 (6), s. 135–140.
- Prokopczuk-Runowska Izabela, *W nagrodę za dzielność. Na pierś i na nagrobek – odznaczenia za walki o Tobruk*, „Niepodległość i Pamięć” 2017, nr 2 (58), s. 203–232.
- Przelaskowski Wacław, *Szkołnictwo polskie w ZSRR w okresie II wojny światowej*, „Niepodległość i Pamięć” 1996, nr 2 (6), s. 65–84.
- Przybysz Bartłomiej, *Edukacja pożarnicza w Warszawie w okresie II wojny światowej (1939–1944)*, „Niepodległość i Pamięć” 2025, nr 1 (89), s. 73–90.
- Puchalski Zbigniew, *Wrzesień 1939 roku w zbiorach Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 281–291.
- Rajmanowa Genowefa, *Prawo karne jako środek przymusu państwowego w latach 1944–1956*, „Niepodległość i Pamięć” 1997, nr 1 (7), s. 11–23.
- Ratyński Mateusz, *Wspomnienia Stanisława Osieckiego o ruchu ludowym w czasie okupacji (1939–1945)*, „Niepodległość i Pamięć” 2019, nr 4 (68), s. 341–365.
- Romanowska Elżbieta, *Wojskowa I Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki Polskich Sił Zbrojnych w ZSRS (15 V–30 VIII 1943)*, „Niepodległość i Pamięć” 2012, nr 1–4 (37–40), s. 147–158.
- Samborski Mieczysław, *Ukraińska Narodowa Samoobrona (lipiec 1943–luty 1944) – poprzedniczka Ukraińskiej Powstańczej Armii-Zachód w Małopolsce Wschodniej. Struktura organizacyjna, obsada*

- kadrowa i jednostki zbrojne, „Niepodległość i Pamięć” 2019, nr 4 (68), s. 237–281.
- Samborski Mieczysław, *Wołyń 1943. Przyczyunki do historii wykonawców ludobójstwa na Polakach – OUN-SD i UPA na tzw. Północno-zachodnich Ziemiach Ukraińskich*, „Niepodległość i Pamięć” 2013, nr 3–4 (43–44), s. 99–140.
- Siemaszko Ewa, *Wołyń pod okupacją niemiecką*, „Niepodległość i Pamięć” 2008, nr 1 (27), s. 237–266.
- Sienkiewicz Jan Wiktor, *Podróż ku światłu. Ryszard Demel – ostatni artysta generała Władysława Andersa*, „Niepodległość i Pamięć” 2018, nr 2 (62), s. 139–160.
- Skąpski Rafał, *Witos, Mikołajczyk i bracia Skąpscy – rok 1944*, „Niepodległość i Pamięć” 2015, nr 1 (49), s. 205–238.
- Smoliński Józef, *Działalność naczelných władz wojskowych podczas ewakuacji wojska polskiego do Wielkiej Brytanii w czerwcu 1940 r.*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 213–228.
- Smoliński Józef, *Koncepcje formowania i użycia Wojska Polskiego we Francji (wrzesień 1939–czerwiec 1940)*, „Niepodległość i Pamięć” 2017, nr 2 (58), s. 151–173.
- Smoliński Józef, *Wysiłek wojenny Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie (1939–1945)*, „Niepodległość i Pamięć” 2019, nr 4 (68), s. 91–125.
- Sokołowska Alina, *Pamiętki kampanii wrześniowej w zbiorach Wielkopolskiego Muzeum Wojskowego*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 293–302.
- Stańczyk Henryk, *Konferencja w Poczdamie i jej skutki dla Polski*, „Niepodległość i Pamięć” 2019, nr 4 (68), s. 213–236.
- Stawiarska Teresa, *Przez Bug do Polski po 17 września 1939 roku. Dwie relacje*, „Niepodległość i Pamięć” 2021, nr 1 (73), s. 249–266.
- Stobniak-Smogorzewska Janina, *Osadnictwo na Wołyniu 1921–1940*, „Niepodległość i Pamięć” 2008, nr 1 (27), s. 153–176.
- Suchodolska Halina, *„10 lutego 1940 – początek drogi” (Potem nie było już małej Ojczyzny na Kresach)*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 1 (14), s. 133–142.
- Sudoł Adam, *Antypolskie decyzje Biura Politycznego Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) z 1 października 1939 roku oraz ich urzeczywistnienia na Kresach Wschodnich II Rzeczypospolitej*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 153–176.

- Sułkowska-Myśliwiec Wanda, *Szkolne czasy w Krzemieńcu w 1939–1940 roku*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 1 (14), s. 125–131.
- Swat Tadeusz, *Pamiętki Września 1939 r. w Puszczy Kampinoskiej*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 177–206.
- Swat Tadeusz, *Pamięć i serce (Polskie cmentarze wojenne na Kresach Wschodnich)*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 1 (14), s. 83–96.
- Szczepański Jacek, *Dziennik z dni września 1939 r. dowódcy 6. kompanii balonów obserwacyjnych kpt. Zbigniewa Burzyńskiego*, „Niepodległość i Pamięć” 2009, nr 2 (30), s. 273–284.
- Szczepański Jacek Emil, *Apoloniusz Aleksander Herbst (1892–1969). Bohater dwóch wojen*, „Niepodległość i Pamięć” 2019, nr 2 (66), s. 163–182.
- Szymczyk Zbyszko, *Mieczysław Tarchalski (1903–1981). Przyczynek do represji komunistycznych AK*, „Niepodległość i Pamięć” 2006, nr 1 (22), s. 83–99.
- Śliwowska Wiktoria, *Polscy zesłańcy w guberni i obwodzie archangielskim w XIX i XX wieku*, „Niepodległość i Pamięć” 1996, nr 2 (6), s. 99–111.
- Świderski Henryk, *Historie wojenne*, „Niepodległość i Pamięć” 1995, nr 3 (4), s. 221–244.
- Świerczek Lidia, *Sprawa Witolda Pileckiego*, „Niepodległość i Pamięć” 1997, nr 1 (7), s. 141–152.
- Tomiczek Henryk, *Harcerz podchorąży śp. Tadeusz Starzec (1918–1944)*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 249–258.
- Tomiczek Henryk, *Przyczynek do losów polskich żołnierzy Żydów w niemieckiej niewoli 1939–1945. Wokół getta w Oflagu VII A Murnau*, „Niepodległość i Pamięć” 2001, nr 1 (17), s. 115–124.
- Treter Edward, *Sybirackie refleksje*, „Niepodległość i Pamięć” 1996, nr 2 (6), s. 7–10.
- Trubas Michał, *Armia Radziecka na ziemiach polskich w strategii ZSRR*, „Niepodległość i Pamięć” 2019, nr 4 (68), s. 179–212.
- Trzeskowska-Kubasik Karolina, *Eksterminacja dzieci polskich robotnic przymusowych w domu dziecka w Velpke (Kinderheim Velpke)*, „Niepodległość i Pamięć” 2023, nr 2 (82), s. 35–58.
- Trzeskowska-Kubasik Karolina, *Miejsca kaźni na terenie Kreishauptmannaschaft Busko (dystrykt Radom) w latach 1939–1945*, „Niepodległość i Pamięć” 2022, nr 1 (77), s. 105–128.

- Tusiński Piotr A., *Ustawodawstwo polskie w latach 1935–1939 wobec zagrożenia wojennego*, „Niepodległość i Pamięć” 2009, nr 2 (30), s. 5–39.
- Tyszkiewicz Jan, *Przyczynek do dziejów radiotelegraficznego wywiadu KG ZWZ-AK w 1939–1944*, „Niepodległość i Pamięć” 2020, nr 2 (70), s. 267–279.
- Wawrzyński Mirosław, *Człowiek, obywatel, patriota – Bronisław Chajęcki (1902–1953)*, „Niepodległość i Pamięć” 2007, nr 1 (25), s. 89–129.
- Weker Władysław, *Próby ekstradycji Antoniego Szackiego, dowódcy Brygady Świętokrzyskiej Narodowych Sił Zbrojnych, z amerykańskiej strefy okupacyjnej Niemiec w latach 1945–1949*, „Niepodległość i Pamięć” 2014, nr 3–4 (47–48), s. 123–156.
- Wesołowska Karolina, *Sylwetki oficerów lekarzy Wojska Polskiego, jeńców obozu kozielskiego w świetle zapisków grobowych*, „Niepodległość i Pamięć” 2016, nr 3 (55), s. 159–180.
- Wesołowski Andrzej, *36. Pułk Piechoty Legii Akademickiej w obronie odcinka „Pomiechówek” (14–28 września 1939 r.)*, „Niepodległość i Pamięć” 2009, nr 2 (30), s. 135–188.
- Wesołowski Tomasz, *Walki o forty warszawskie we wrześniu 1939 r.*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 79–93.
- Węgier-Grzegocka Alina, Sierżat Adam, Baran Czesław, Węgier-Maksymowicz Krystyna, *Szkoła księdza Kordeckiego we Lwowie i jej losy w latach 1940–1962 (szkoła nr 18 i szkoła nr 30)*, „Niepodległość i Pamięć” 2005, nr 1 (21), s. 215–251.
- Wieciech Józef, Wieciech Julian, *Akcja na więzienie w Nowym Wiśniczu*, „Niepodległość i Pamięć” 1995, nr 3 (4), s. 197–202.
- Wilamowski Jacek, *Wrzesień 1939 r. w zbiorach Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej w Mławie*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 335–338.
- Wiśniewska Maria, *Wolni wśród barykad... – postawy społeczeństwa w powstańczej Warszawie*, „Niepodległość i Pamięć” 2009, nr 1 (29), s. 179–195.
- Wiśniewska Maria, *Wychowanie patriotyczne w organizacjach młodzieżowych lat 1939–1945*, „Co posiada cenę życia nie może być wodą”, „Niepodległość i Pamięć” 1998, nr 1 (10), s. 231–248.
- Włodarkiewicz Wojciech, *Broń przeciwpancerna Wojska Polskiego w latach 1935–1939*, „Niepodległość i Pamięć” 2017, nr 3 (59), s. 97–124.

- Wojciechowski, Jerzy S., *Boje 10. Pułku Ułanów Litewskich na Lubelszczyźnie w 1939 roku*, „Niepodległość i Pamięć” 2009, nr 2 (30), s. 189–200.
- Woltanowska Magdalena, *Nowa ekspozycja stała w Muzeum Więzienia „Pawiak”*, „Niepodległość i Pamięć” 2002, nr 1 (18), s. 253–276.
- Woźniak Michał, *Annäherungen – Zbliżenia: Deutsche und Polen – Niemcy i Polacy 1945–1995. Uwagi o kształcie wystawy w Muzeum Niepodległości w Warszawie*, „Niepodległość i Pamięć” 1997, nr 2 (8), s. 219–225.
- Wrzosek Mieczysław, *Struktury organizacyjne niemieckiej administracji okupacyjnej na ziemiach polskich jesienią 1939 roku*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 137–151.
- Wrzosek Mieczysław, *O próbach poprawy doli ochrzczonych Żydów pod niemiecką okupacją w latach 1939–1945*, „Niepodległość i Pamięć” 2011, nr 1 (33), s. 73–93.
- Wysocki Wiesław J., *Organizacja naczelnych władz wojskowych II Rzeczypospolitej w okresie przygotowań do wojny*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 33–43.
- Zalewska-Opasińska Bogumiła, *Major Karol August Bieszczanin – obrońca lewego brzegu Wisły*, „Niepodległość i Pamięć” 2014, nr 3–4 (47–48), s. 65–78.
- Zalewska-Opasińska Bogumiła, *Pamięć września 1939 roku w działalności dydaktycznej i wychowawczej Szkoły Podstawowej im. Obrońców Dobrzykowa z 1939 r. w Dobrzykowie*, „Niepodległość i Pamięć” 2015, nr 4 (52), s. 319–338.
- Zalewska-Opasińska Bogumiła, *Podporucznik Florian Ewertowski – uczestnik bitwy pod Dobrzykowem we wrześniu 1939 roku*, „Niepodległość i Pamięć” 2016, nr 2 (54), s. 153–178.
- Zalewska-Opasińska Bogumiła, *Podporucznik Henryk Józwik „Groźny”, Żołnierz Niezłomny, poległy w akcji z UB pod Golonką*, „Niepodległość i Pamięć” 2024, nr 3 (87), s. 89–130.
- Zalewska-Opasińska Bogumiła, *Podporucznik Wiktor Sumiński – „Krocidło”. Żołnierz Niezłomny z oddziału Władysława Dubielaka – „Myśliwego”*, „Niepodległość i Pamięć” 2019, nr 1 (65), s. 215–265.
- Zalewska-Opasińska Bogumiła, *Podporucznik Władysław Dubielak – Żołnierz Niezłomny z powiatu gostyńskiego, stracony w rakowieckim więzieniu*, „Niepodległość i Pamięć” 2017, nr 4 (60), s. 195–240.

- Zalewska-Opasińska Bogumiła, *Wspomnienie o kapralu Janie Kasztelanie – żołnierzu kampanii wrześniowej, pochowanym w Troszynie, w gminie Gąbin*, „Niepodległość i Pamięć” 2016, nr 4 (56), s. 125–144.
- Załączny Jolanta, *Pawiak od powstania więzienia do wybuchu II wojny światowej. Zarys problemów badawczych*, „Niepodległość i Pamięć” 2015, nr 4 (52), s. 9–40.
- Załączny Jolanta, *Działalność oświatowa Polskiego Państwa Podziemnego. Tajne nauczanie*, „Niepodległość i Pamięć” 2015, nr 1 (49), s. 187–203.
- Załączny Jolanta, *Życie kulturalne w Samodzielnej Brygadzie Strzelców Karpackich*, „Niepodległość i Pamięć” 2017, nr 2 (58), s. 175–202.
- Ząbek Wiesław Leszek, *Wrzesień 1939 (prawdy i fikcje)*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 11–32.
- Zieliński Stanisław, *Świadek zbrodni katyńskiej*, „Niepodległość i Pamięć” 1995, nr 3 (4), s. 193–196.
- Zieliński Zbigniew, *Relacje Wehrmachtu w Kampanii Wrześniowej jako materiał propagandowy*, „Niepodległość i Pamięć” 2009, nr 2 (30), s. 221–237.
- Zieliński Zbigniew, *„Warszyc” i jego żołnierze z Armii Krajowej i Konspiracyjnego Wojska Polskiego*, „Niepodległość i Pamięć” 2010, nr 1 (31), s. 191–211.
- Zieliński Zbigniew, *Zaczęło się we wrześniu 1939 roku – lasy gidel-skie przesiąknięte krwią żołnierzy*, „Niepodległość i Pamięć” 2009, nr 2 (30), s. 311–318.
- Zieliński Zbigniew, *70 lat temu – zmilitaryzowane służby leśne przed wybuchem wojny*, „Niepodległość i Pamięć” 2009, nr 1 (29), s. 173–178.
- Zieliński Zbigniew, *Akcja „Burza” na terenie Inspektoratu Częstochowskiego AK*, „Niepodległość i Pamięć” 2007, nr 2 (26), s. 171–185.
- Zieliński Zbigniew, *Akcje zbrojne i wywiadowcze, o których świat dowiedział się z komunikatów wojennych radia BBC*, „Niepodległość i Pamięć” 2006, nr 1 (22), s. 73–82.
- Zieliński Zbigniew, *Bitwa pod Mokrą*, „Niepodległość i Pamięć” 2009, nr 2 (30), s. 127–134.
- Zieliński Zbigniew, *Brytyjska Misja Wojskowa SOE FRESTON 1944*, „Niepodległość i Pamięć” 2007, nr 1 (25), s. 157–166.
- Zieliński Zbigniew, *Kobiety-żołnierze Armii Krajowej w Okręgu Radomsko-Kieleckim „JODŁA”*, „Niepodległość i Pamięć” 2002, nr 1 (19), s. 179–186.

- Zieliński Zbigniew, *Marsz na odsiecz walczącej Warszawie. Przyczyny i skutki Powstania Warszawskiego*, „Niepodległość i Pamięć” 2003, nr 1 (19), s. 187–202.
- Zieliński Zbigniew, *Marsz na odsiecz walczącej Warszawie. Dlaczego w połowie drogi został odwołany?*, „Niepodległość i Pamięć” 2007, nr 2 (26), s. 151–169.
- Zieliński Zbigniew, *Najmłodszy żołnierze 7 Dywizji Armii Krajowej*, „Niepodległość i Pamięć” 2007, nr 1 (25), s. 175–184.
- Zieliński Zbigniew, *O polskości wśród Niemców – dwa przykłady*, „Niepodległość i Pamięć” 2007, nr 1 (25), s. 121–146.
- Zieliński Zbigniew, *Przysposobienie Wojskowe Leśników w latach 1933–1939*, „Niepodległość i Pamięć” 2005, nr 1 (21), s. 197–214.
- Zieliński Zbigniew, *Syn polskiej wsi Stanisław Sojczyński ps. „Warszyc”*, „Niepodległość i Pamięć” 1998, nr 1 (10), s. 327–341.
- Zieliński Zbigniew, *Ścigany przez Gestapo, NKWD i UB*, „Niepodległość i Pamięć” 1997, nr 2 (7), s. 321–325.
- Zieliński Zbigniew, *Tajne nauczanie w powiecie częstochowskim i radomszczańskim w latach 1939–1945*, „Niepodległość i Pamięć” 2006, nr 1 (22), s. 215–221.
- Zieliński Zbigniew, *Udział leśników polskich w II wojnie światowej (wybrane przykłady)*, „Niepodległość i Pamięć” 1999, nr 2 (15), s. 229–248.
- Zieliński Zbigniew, *Z Polski do Polski przez Związek Radziecki. Prawdziwe polskie drogi*, „Niepodległość i Pamięć” 1995, nr 3 (4), s. 143–148.
- Żurawski Jacek A., *Prasa konspiracyjna w Wilnie i Okręgu Wileńskim w latach 1939–1945. Okres wrzesień 1939–czerwiec 1941*, „Niepodległość i Pamięć” 2011, nr 2 (34), s. 55–80.
- Żurawski Jacek A., *Prasa konspiracyjna w Wilnie i Okręgu Wileńskim w latach 1939–1945. Okres czerwiec 1941–czerwiec 1945*, „Niepodległość i Pamięć” 2012, nr 1–4 (37–40), s. 105–145.
- Żywek Łukasz, *Zapalniki do butelek z benzyną z warszawskiego getta*, „Niepodległość i Pamięć” 2020, nr 3 (79), s. 151–158.